

SOSNOWICA

Charakterystyka roślinności i siedlisk przyrodniczych

Sosnowica to obszar pocięty rowami biegnącymi równoleżnikowo, którego zachodnią granicę stanowi Kanał Wieprz-Krzna (fot. SO1), natomiast granicę wschodnią kanał melioracyjny. Roślinność na analizowanej powierzchni w zdecydowanej większości stanowią przede wszystkim zbiorowiska łąkowe z dominacją śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa* (fot. SO2, SO3) oraz kłosówki wełnistej *Holcus lanatus* (fot. SO2, SO4), co wskazuje na niski poziom zagospodarowania użytków zielonych. Istotnie mniejszy udział stanowi zbiorowisko *Poa pratensis*-*Festuca rubra* z dominacją wiechliny łąkowej *Poa pratensis* i kostrzewy czerwonej *Festuca rubra*.

Generalnie w obrębie analizowanej powierzchni można wyróżnić trzy fragmenty: północny (ryc. SO1, poligon A), środkowy (ryc. SO1, poligon B) i południowy (ryc. SO1, poligon C i D). W części północnej, jak już wcześniej wspomniano, dominują zbiorowiska łąkowe z dominacją śmiałka darniowego oraz kłosówki wełnistej. Zróżnicowanie topografii, a co za tym idzie warunków wilgotnościowych sprzyja zróżnicowaniu roślinności. Występują tutaj między innymi zbiorowiska z dominacją tojeści pospolitej *Lysimachia vulgaris* i mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea* (fot. SO5), a także roślinność ze związku *Calthion palustris*: zespół z dominacją sitowia leśnego *Scirpetum sylvatici* (fot. SO6) i zbiorowisko z panującym sitem rozpięchłym *Epilobio-Juncetum effusi* (fot. SO7). Sporadycznie można zaobserwować szuwar turzycowy (fot. SO8). W roku bieżącym w połowie lipca powierzchnia skoszonych łąk nie przekraczała 20%. Skoszona trawa była pozostawiana na pokosach (fot. SO9), co sprzyja dominacji klonalnych gatunków, w tym m.in. dominacji pięciornika gęsiego *Potentilla anserina* (fot. SO10). W analizowanym środkowym fragmencie powierzchni (ryc. SO1, poligon A) występują zbiorowiska leśne i zaroślowe z udziałem brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, brzozy omszonej *Betula pubescens*, olszy czarnej *Alnus glutinosa*, wierzby szarej *Salix cinerea* i czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* (gatunek inwazyjny) (fot. SO11, SO12). Owocujące drzewa ostatniego z wymienionych gatunków są źródłem pokarmu dla ptaków, a roznoszone przez nie diaspory dają początek nowym osobnikom, stąd miejscami duży udział nalotu tego gatunku na łąkach niekoszonych od wielu lat, a nawet krzewów o wysokości dochodzącej do 2 metrów wysokości (fot. SO13).

W części środkowej analizowanej powierzchni (ryc. SO1, poligon B) zdecydowanie przeważają zbiorowiska łąkowe z dominacją śmiałka darniowego oraz kłosówki wełnistej, miejscami z dużym udziałem ostrożeńca błotnego *Cirsium palustre* i sadzka konopiastego

Eupatorium cannabinum (fot. SO14, SO15). Spotkać można także niewielkie płaty *Phalaridetum arundinaceae* i *Scirpetum sylvatici*. Na działkach od kilku lat nieużytkowanych zaczynają dominować krwawnica pospolita *Lythrum salicaria*, tojeść pospolita, sadziec konopiasty i pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* (fot. SO16). W roku bieżącym w połowie lipca powierzchnia skoszonych łąk nie przekraczała 20%.

W części południowej obszaru Sosnowica występują dwa typy siedlisk: zbiorowiska świeżych łąk ze zdecydowaną dominacją płatów zespołu *Arrhenatheretum elatioris* (ryc. SO1, poligon C, fot. SO17) oraz zdegradowane i zeutrofizowane łąki wilgotne (ryc. SO1, poligon D, SO18). Niektóre fragmenty są niekoszone od co najmniej 3 lat, stąd wkraczanie pokrzywy zwyczajnej i krwawnicy pospolitej (fot. SO19), a także sadzka konopiastego (fot. SO20), pięciornika gęsiego (fot. SO21) oraz sukcesja zarośli łozowych z dominacją wierzby szarej (fot. SO22). W roku bieżącym w tej części powierzchni nie wykonywano żadnych zabiegów gospodarczych.

Na transekcie badawczym zlokalizowanym w obrębie powierzchni Sosnowica stwierdzono brak lub obecność niewielu miejsc dogodnych do założenia gniazda naziemnego. Wyniki obserwacji wskazują na zmienne sezonowo ale stałe w perspektywie 5-letniego okresu badań warunki wodne (poziom wody równy z powierzchnią gruntu lub niższy). W obrębie transektu stwierdzono użytkowanie kośne głównie w roku poprzedzającym obserwację, choć w jednym z punktów w pierwszym roku obserwacji łąki nie były koszone. Obecność kęp roślin wystających powyżej poziomu wody stwierdzono na kilkanaście procent powierzchni badanego transektu (miejscowo w ostatnim roku obserwacji). We wcześniejszych latach nie stwierdzono ich obecności. Średnie pokrycie nekromasy na większości powierzchni analizowanego transektu zmniejszyło się w badanym czasookresie do ponad 50%. W początkowych latach obserwacji na całym transekcie zalegała ściółka. Zmniejszył się procentowy udział krzewów na badanym transekcie, aktualnie występują pojedynczo. Na początku monitoringu rejestrowano olszę czarną, natomiast obecnie głównie wierzbę szarą. Z kolei pokrycie trzciny pospolitej w pasie do 25 m od transektu w początkowych latach obserwacji w niektórych punktach wynosiło kilkanaście procent, aktualnie nie przekracza najczęściej 5%.

Fot. SO1. Kanał Wieprz-Krzna stanowiący zachodnią granicę powierzchni.

Fot. SO2. Fragment łąk w części północnej powierzchni.

Fot. SO3. Zbiorowisko ze śmiałkiem darniowym w części północnej powierzchni.

Fot. SO4. Zbiorowisko łąkowe z dominacją kłosówki wełnistej w części środkowej powierzchni.

Fot. SO5. Zbiorowisko z dominacją tojeści pospolitej na pierwszym planie i mozgi trzcinowatej.

Fot. SO6. *Scirpetum sylvatici* w części północnej powierzchni.

Fot. SO7. *Epilobio-Juncetum effusi* w części północnej powierzchni.

Fot. SO8. Sporadycznie występujący szuwar turzycowy w części północnej powierzchni..

Fot. SO9. Pozostawione pokosy w części północnej powierzchni.

Fot. SO10. Pozostawiona biomasa nie stanowiąca bariery dla pięciornika gęsiego.

Fot. SO11. Owocująca czeremcha amerykańska w części północnej powierzchni.

Fot. SO12. Sukcesja wierzby szarej w części północnej obszaru.

Fot. SO13. Czeremcha amerykańska – stały component roślinności w części północnej obszaru.

Fot. SO14. Fragment łąk w części środkowej powierzchni.

Fot. SO15. Fragment łąk z ostrożeniem błotnym i sadźcem konopiastym w części środkowej powierzchni.

Fot. SO16. Zbiorowiska łąk wilgotnych i łąkowych ziołorośli w części środkowej powierzchni.

Fot. SO17. Zbiorowisko łąk świeżych z dominacją traw na wyniesieniu mineralnym, w tym głównie rajgrasu wyniosłego, biedrzeńca większego oraz licznych gatunków z rodziny Fabaceae, w części południowej powierzchni.

Fot. SO18. Zbiorowisko z dominacją śmiałka darniowego i kłosówki wełnistej w części południowej powierzchni.

Fot. SO19. Nitrofilne zbiorowiska z dominacją pokrzywy zwyczajnej i krwawnicy pospolitej.

Fot. SO20. Nitrofilne zbiorowiska z dominacją sadzka konopiastego w części południowej powierzchni.

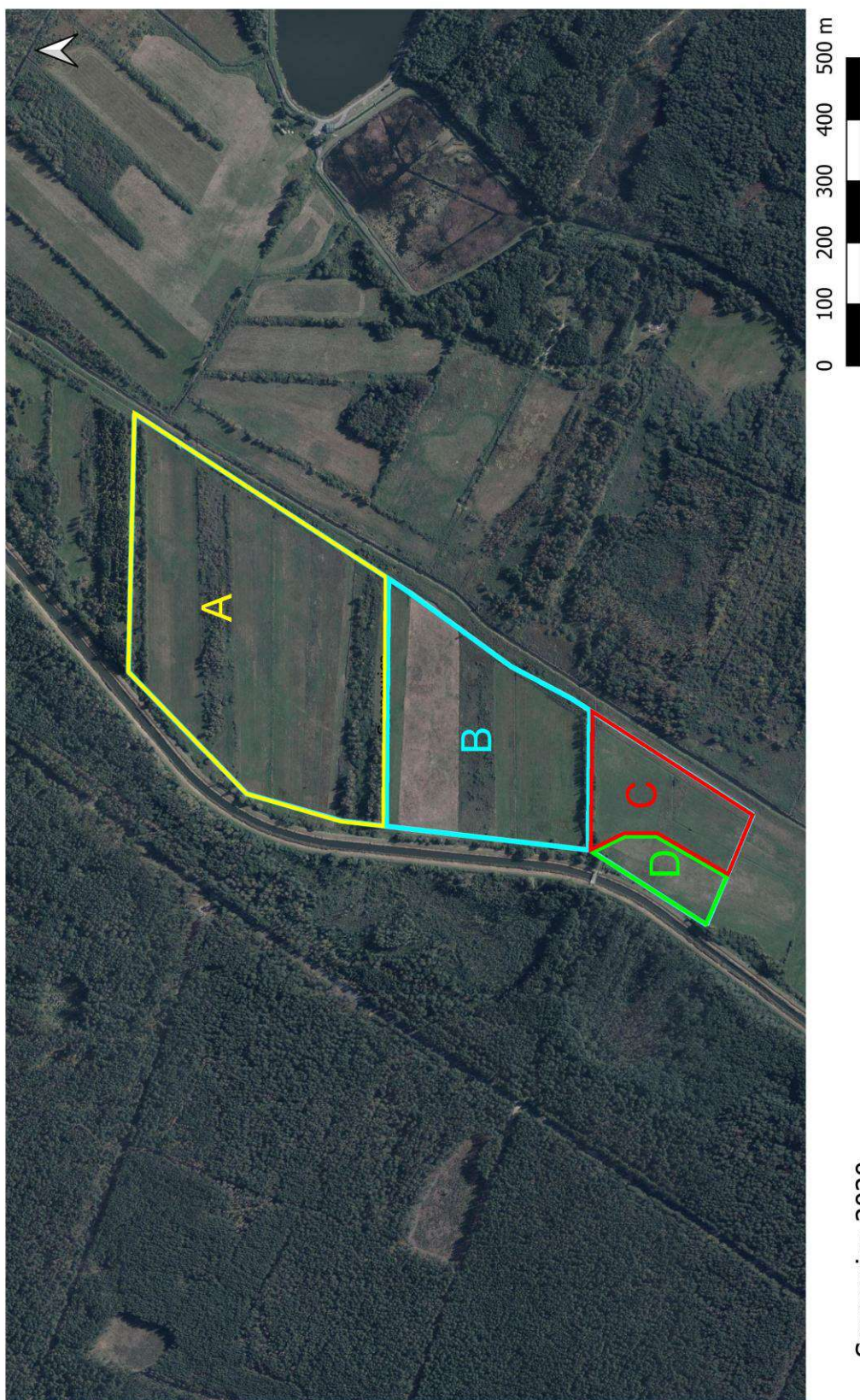

Fot. SO21. Ślady buchtowania dzika w części południowej powierzchni.

Fot. SO22. Sukcesja wierzby szarej w części południowej powierzchni.

Ryc. SO1

Sosnowica 2020